

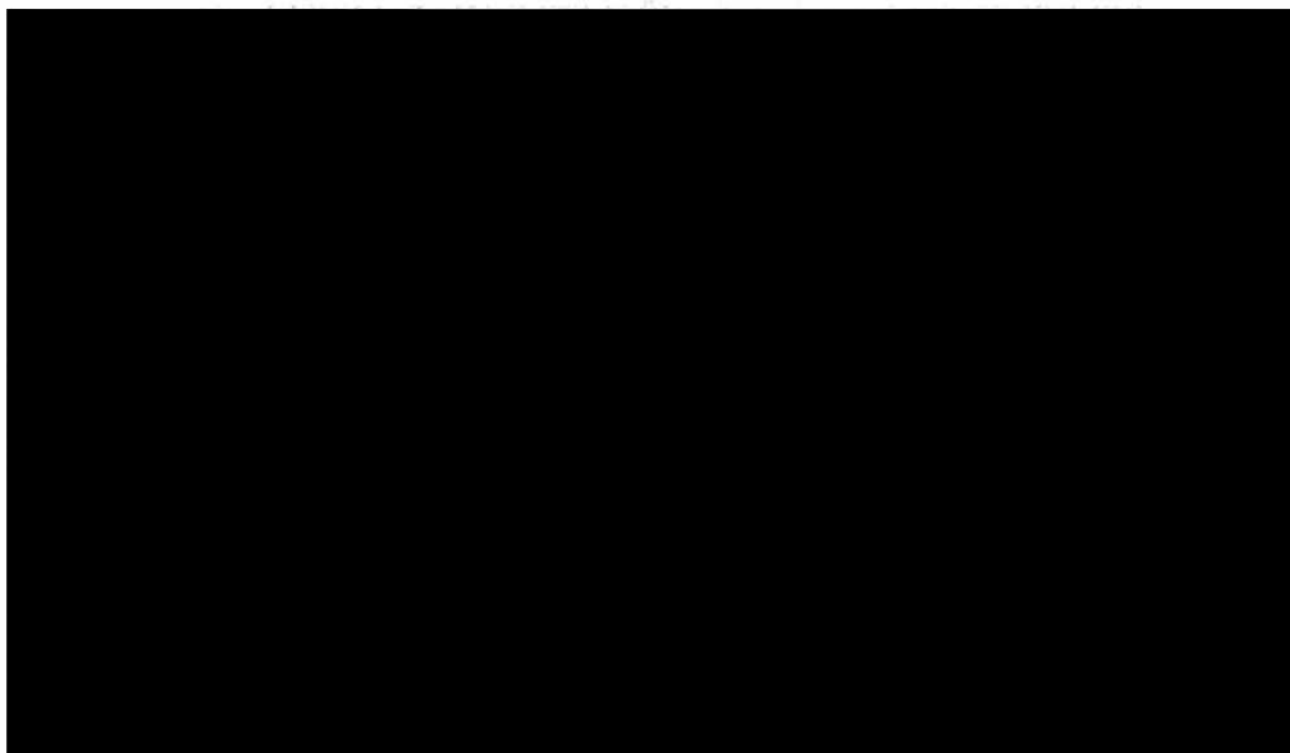
Alkotmánybíróság
részére

Budapest
Pf. 773.
1535

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 04 1 8 1 - 0 / 2021
Erkezett:	2021 NOV. 19.
Peldány:	1
Melléklet:	7 db
Kezeliroda:	4

Tárgy: Alkotmányjogi panasz

Tisztelt Alkotmánybíróság!

alkotmányjogi panaszt

terjesztik elő:

Kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy a koronavírus elleni védőoltásnak az állami és önkormányzati intézményeknél foglalkoztatottak által történő kötelező igénybevételéről szóló 599/2021. (X. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) alaptörvényellenességét megállapítani, és azt az Abtv. 41. § (1) bekezdésének megfelelően megsemmisíteni szíveskedjen.

Figyelemmel arra, hogy a Rendelet rendelkezései a közvetlen hatályosulásuk folytán sértik az Alaptörvényt

- I. cikk (1)-(3) bekezdéseiben foglalt sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető emberi jogainkat, mivel a Rendelet aránytalanul és szükségtelenül, és az alapvető jogaink lényeges tartalmának tiszteletben tartását mellőzve korlátoz;
- II. cikk szerinti emberi méltósághoz és önrendelkezéshez való jogunkat;
- III. cikk (2) bekezdését, amely szerint csak tájékoztatáson alapuló, önkéntes hozzájárulással lehet orvosi vagy tudományos kísérletet végezni;
- XV. cikk (2) bekezdése szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalmát;

- XVII. cikk (3) bekezdése szerinti egészséges, biztonságos és méltóságot tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jogunkat.

Az alapjogsérelem a Rendelet hatályba lépésétől a jelen panasz benyújtásának napjáig a Rendelet rendelkezéseinek közvetlen hatályosulása folytán folyamatosan fennáll.

Kérelmünk indokolásaként az alábbiakat terjesztjük elő:

I.

I.1. A RENDELET TÉNYÁLLÁSA, ÉS KÖZVETLEN HATÁLYOSULÁSA

A Kormány 2020. november 4. napjától kezdődő hatállyal 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendeletével a SARS-CoV-2 koronavírus járványra tekintettel Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: **Kat.**) 51/A. §-ára, a 6. § tekintetében az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, a koronavírusvilágjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény 2. § (1) bekezdése szerinti országgyűlési felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva **Rendeletet** alkotott, amely **2021. november 1. napján lépett hatályba**. A Rendelet által kötelezővé tették a SARS-CoV-2 koronavírus elleni védőoltást (a továbbiakban: „**védőoltás**”) az állami és az önkormányzati intézményeknél foglalkoztatottak körében.

A Rendelet az 1.§ (1) bekezdésében taxatív felsorolja, hogy kiket ért e Rendelet alapján foglalkoztatottnak, és a (2)-(4) bekezdésekben tovább magyarázza az alkalmazási körét.

A Rendelet 2.§-a az alábbiakat határozza meg:

- Határidők:

Azon foglalkoztatott, aki az e Rendelet hatálybalépése előtt nem oltakozott, az egydózisú oltóanyag esetén a „védőoltást”, kétdózisú oltóanyag esetén a „védőoltás” első dózisát 2021. december 15. napjáig köteles felvenni, ha a munkavégzése során ügyfelekkel rendszeresen találkozik, ha pedig nem, akkor 2022. január 31. napjáig.

A kétdózisú oltóanyag esetén a „védőoltás” második dózisát az oltóorvos által meghatározott időpontban kell beadatni.

A munkáltatónak 2021. november 15. napjáig kell értesíteni elektronikus úton vagy papír alapon azokat, akiket oltásra kötelez.

- Mentesülési lehetőség, és annak igazolása:

Mentesül a „védőoltás” felvételének kötelezettsége alól az a foglalkoztatott, akinek az egészségügyi állapota ezt indokolja, és az orvosi szakvéleménnyel is alátámasztható.

Egyebekben a „védőoltás” felvételét a foglalkoztatott köteles igazolni a 2.§ (5) bekezdés alapján.

➤ Legkésőbbi határidő, valamint az elmaradás jogkövetkezményei:

Aki 2021. december 15. napjáig, illetve 2022. január 31. napjáig nem oltakozik, azt a munkáltató 15 napos határidővel felhívja arra, hogy tegyen eleget az oltakozási kötelezettségének, vagy igazolja a mentességét.

Ha ennek a felszólításnak sem tesz eleget a foglalkoztatott, akkor a munkáltató fizetés nélküli vagy illetmény nélküli szabadságot rendel el. Végső soron pedig felmentéssel, illetve felmondással azonnali hatállyal megszüntetheti a munkaviszonyát, ha a fizetés nélküli szabadság elrendelésétől számított egy év eltelt, és a foglalkoztatott a „védőoltás” felvételét nem igazolta, és orvosi szakvéleményt sem mutatott be a mentesülése kapcsán. Amennyiben azonban a fizetés nélküli szabadság alatt a foglalkoztatott beoltatja magát, és ezt igazolja a hivatalos dokumentumokkal, akkor a munkáltató a fizetés nélküli szabadságot haladéktalanul megszünteti.

A fentiekre tekintettel a jelen indítvány az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását. Ennek a panaszeljárásnak a keretében megállapítható, hogy a jogsérelem a sérelmezett jogszabály alkalmazása, hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be, tehát nincs jogi lehetőség a jogsérelem orvoslására bírósághoz fordulni. A Rendelet tartósan fennálló, súlyos alapjogsérelmet valósít meg az állami és az önkormányzati intézményeknél foglalkoztatottak oldalán, amellyel szemben az alkotmányjogi panaszon kívül nincs más jogorvoslati lehetőség.

I. 2. AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ BENYÚJTÁSÁNAK HATÁRIDEJE

Az Abtv. 30 §-a alapján a 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a támadott jogi norma hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet benyújtani. A Rendelet 2021. november 1. napján lépett hatályba, így a jelen alkotmányjogi panasz előterjesztésére határidőben került sor.

I.3. INDÍTVÁNYOZÓI ÉRINTETTSÉG BEMUTATÁSA, ALÁTÁMASZTÁSA

Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti eljárás keretében az indítványozói jogosultság alátámasztásához szükséges igazolni az érintettségünket. Az ilyen típusú alkotmányjogi panasz-eljárásban az érintettségnek a T. Alkotmánybíróság gyakorlata szerint személyesnek, közvetlennek és aktuálisnak kell lennie ahhoz, hogy megalapozza a panasz befogadását (ld. 33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61]–[62], [66], 3367/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [13], [15], 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27], 3120/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [55]).

Állításunk igazolására mellékeljük a jogviszonyunkról szóló dokumentumok másolati példányait, valamint a személyi igazolványunk és lakcímkártyánk másolati példányait. V. sz. Indítványozó továbbá mellékeli a munkáltatói igazolását is.

Közvetlen érintettség:

A közvetlen érintettség követelménye I. sz., II. sz., III. sz., és IV. sz. Indítványozók esetében Rendelet 1.§ (1) bekezdés k) pontja, V. sz., és VI. sz. Indítványozók esetében a Rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja alapján teljesül. A Rendelet 2.§ (2) bekezdése alapján az I.sz., II. sz., III. sz., és IV. sz. Indítványozók vonatkozásában a Rendelet 2. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja, míg az V. sz., és VI. sz. Indítványozók körében a 2. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja irányadó. Érintettségünk közvetlenségét mutatja továbbá, hogy a támadott Rendelettel, mint jogsérelmet okozó jogi aktussal szemben jogi úton fellépni nem tudtunk, hiszen annak hatályosulásához bírósági előtt megtámadható egyedi döntésre nem volt szükség.

Tényleges (aktuális) érintettség:

A jogsérelem a Rendelet hatályosulásánál fogva következik be mindazon foglalkoztatottak esetében, akik e Rendelet hatályba lépése előtt nem vették fel a „védőoltást”.

Előadjuk, hogy a munkaköreinkben SARS-CoV-2 koronavírus elleni „védőoltást” kötelezővé tették. Tekintettel arra, hogy a „védőoltást” az eddigiekben nem vettük fel és a jövőben sem kívánjuk felvenni - annak bizonytalan hatékonysági fokozatára, és esetleges egészségügyi kockázataira tekintettel -, így a Rendelet joghátrányt helyez kilátásba, amely miatt veszélybe kerülhet a létbiztonságunk.

I.4. A PANASZ TARTALMI ALAPÚ BEFOGADHATÓSÁGÁNAK ALAPJA

Az Abtv. 29. §-a szerint „Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.”

A jelen Panasz befogadhatóságát az Indítványozók alapjogsérelme alapozza meg. Figyelemmel azonban arra, hogy az az Abtv. 26. § (2) bekezdésén alapszik, az alaptörvény-ellenesség nem valamely bírói döntést befolyásolja érdemben, hanem az Indítványozók alapvető jogainak közvetlen érvényesülését.

Álláspontunk szerint jelen esetben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdések merültek fel, mivel a Rendelet közvetlen hatályosulása folytán az Alaptörvény I. cikk (1)-(3) bekezdéseiben,

II. cikkében, III. cikk (2) bekezdésében, a XV. cikk (2) bekezdésében, és a XVII. cikk (3) bekezdésében foglaltakba ütközik.

II.

II.1. AZ ALAPTÖRVÉNY MEGSÉRTETT RENDELKEZÉSEI

Tekintettel arra, hogy a T. Alkotmánybíróság kizárólag olyan jogszabályi rendelkezéseket semmisíthet meg, amelyek az Alaptörvényben biztosított jogokat sértik, így az alábbiakban igazoljuk és kifejtsük, hogy a jelen indítvánnyal támadott Rendelet mely Alaptörvényben biztosított alapvető emberi jogainkat sérti.

➤ **I. cikk:**

„(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

➤ **II. cikk:**

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz....”

➤ **III. cikk:**

„(2) Tilos emberen tájékoztatáson alapuló, önkéntes hozzájárulása nélkül orvosi vagy tudományos kísérletet végezni.”

➤ **XV. cikk:**

„(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

➤ **XVII. cikk**

„(3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.”

II.2. A RENDELET ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉGÉNEK INDOKAI

Az I. cikk (1)-(3) bekezdéseiben foglaltak vonatkozásában:

Az Alaptörvény a Szabadság és Felelősség című részben az alapvető jogokról és kötelezettségről rendelkezik az Alapjogi Charta katalógusának figyelembevételével. Az alapvető jogok meghatározzák az állam és az egyén egymáshoz való viszonyát. Magyarország elismeri az alapvető emberi jogokat, azok tiszteletben tartását, és védelmét – mind az egyéni, mind a kollektív jogok vonatkozásában – elsőrendű kötelezettségének tartja. Ugyanakkor azt is kiemeli, hogy az egyénnek - amellet, hogy igényt tarthatnak alapvető jogaik elismerésére, és védelmére – bizonyos helyzetekben felelősséggel is tartoznak a társadalom felé. Az

Alaptörvény garanciális szabályként rögzíti az alapvető jogok korlátozhatóságának általános kereteit. E keretek az alapvető jogok korlátozását csak törvény által, más alapvető jogok érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, az ahhoz feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan és az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával teszik lehetővé.

Hivatkozni kívánunk a veszélyhelyzetre vonatkozó 53. cikk következő bekezdéseire:

„(1) A Kormány az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.

(2) A Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel - sarkalatos törvényben meghatározottak szerint - egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.”

Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az **Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése szerint** *„Különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása - a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)-(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével - felfüggeszthető vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.”* Ugyanezen szakasz (2) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy a *„Különleges jogrendben az Alaptörvény alkalmazása nem függeszthető fel, az Alkotmánybíróság működése nem korlátozható.”*

E körben hivatkozni kívánunk a 23/2021. (VII.13.) AB határozat következő rendelkezéseire:

„[24] Az Alaptörvény az alapjogok gyakorlásába kétfajta beavatkozást enged meg. Egyfelől lehetőséget biztosít az alapjogok gyakorlásának felfüggesztésére, ami lényegében olyan erős korlátozást jelent, mely miatt az alapjog átmenetileg egyáltalán nem gyakorolható. Ennél enyhébb korlátozásnak minősül, amikor az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozhatja a jogalkotó egy alapjog gyakorlását. A felfüggesztés vagy korlátozás mindkét esetben legfeljebb addig állhat fenn, amíg a rendkívüli jogrend elrendelésének feltételei fennállnak, és a rendkívüli jogrend kihirdetésre is került. Az arányosság garanciája - melyet az Alaptörvény 54. cikk (3) bekezdése kifejezetten és kényszerítően tartalmaz - ebben a tekintetben tehát az intézkedés fogalmilag határozott időbeliségében valósul meg. A jogalkotó feladata annak eldöntése, hogy a különleges jogrend elrendelésének feltételei fennállnak-e, és ezzel párhuzamosan indokolt-e az ilyen jogrend szerinti rezsim alapján az alapjogok korlátozása, valamint milyen mértékű alapjog-korlátozás indokolt.

[25] Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése ugyanakkor nem adott parttalan felhatalmazást a jogalkotónak. Önmagában abból a körülményből, hogy az Alkotmánybíróság működése különleges jogrend idején sem korlátozható [54. cikk (2) bekezdés], következik, hogy az Alaptörvény alkotmányossági kontrollt biztosít különleges jogrend idejére is. Ahogy arra a 15/2021. (V. 13.) AB határozat rámutatott: „az alkotmányozónak nem volt célja a különleges jogrendi jogalkotót felhatalmazni sem arra, hogy a veszély leküzdésével össze nem függő alapjog-korlátozást vezessen be, sem arra, hogy egyes alapjogokat jobban korlátozzon, mint amennyire a rendkívüli körülmény indokolja. A korlátlan vagy korlátozhatatlan hatalom eleve ellentétes az Alaptörvény szellemiségével, még különleges jogrend idején is.” (Indokolás [33]). [...]

[27] Az alapjog-korlátozás szükségessége tekintetében az Alkotmánybíróság álláspontja a következő: A koronavírusjárvánnyal szembeni védekezés számos alapjog gyakorlásának a korlátozásával jár. Az Alaptörvény különleges jogrendi szabályai a veszélyhelyzet idejére a Kormányt hatalmazzák fel arra, hogy határozza meg azokat az intézkedéseket, amelyek a veszélyhelyzet leküzdéséhez, a normális működés helyreállításához szükségesek. Veszélyhelyzet idején ezeknek az intézkedéseknek a politikai kontrollját az Országgyűlés, alkotmányossági kontrollját az Alkotmánybíróság látja el, amelynek működése különleges jogrend idején sem korlátozható [Alaptörvény 54. cikk (2) bekezdés].

[28] Elsődlegesen célszerűségi kérdés annak megítélése, hogy milyen intézkedések szükségesek a koronavírusjárvány leküzdéséhez[...]Az egészségügyi, társadalmi és gazdasági kockázatok mérlegelésével a Kormány hatásköre és felelőssége a szükséges rendkívüli intézkedések bevezetése, amelyre veszélyhelyzet idején közvetlenül az Alaptörvény ad felhatalmazást. A Kormány rendkívüli intézkedési jogköre ugyanakkor nem korlátlan. Abból, hogy az Alaptörvény rögzíti, hogy az Alkotmánybíróság működése különleges jogrend idején sem korlátozható, egyenesen következik, hogy az Alaptörvény célja annak biztosítása, hogy a különleges jogrendi intézkedések is alkotmányos kontroll alá essenek. Az alkotmányossági vizsgálat során az Alkotmánybíróság a korlátozások célszerűségét nem vizsgálhatja, **azt azonban igen, hogy az alapjogot korlátozó szabály igazolható-e a veszélyhelyzettel szembeni védekezés jegyében.** Az Alkotmánybíróságnak a vizsgálat keretében meg kell győződnie arról, hogy a támadott szabályozás alkalmas-e a különleges jogrend bevezetésére okot adó körülmények elhárítására, enyhítésére. **Amennyiben az intézkedés alkalmassága nem igazolt, az alapjog felfüggesztése, illetve korlátozása nem felel meg az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdéséből és I. cikk (3) bekezdéséből levezethető követelményeknek.** ”

A fentiek alapján a Kormánynak valóban lehetősége nyílik arra, hogy alapvető jogot veszélyhelyzetben az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl is korlátozza, vagy annak gyakorlását akár fel is függesse. Ez a lehetőség azonban nem korlátlan. Az Alaptörvény még veszélyhelyzetben sem ad teljesen szabad kezét a Kormánynak az alapvető jogok korlátozására.

Ebből következően a Kormány rendeletalkotási jogkörét kijelölő alaptörvényi rendelkezések alapján veszélyhelyzetben a Kormány korlátozhat bizonyos alapjogokat rendeleti úton, de csak a sarkalatos törvényben előírt szabályok szerint. A veszélyhelyzetre irányadó sarkalatos törvény – a Kat. – tovább pontosítja a veszélyhelyzetben a Kormány által bevezethető, lehetséges korlátozások körét, mértékét, és garanciális feltételeket szab a rendeletalkotási jogkör gyakorlásához. A Kat. 51/A. § (1) bekezdése, amely a tömeges megbetegedést okozó humánjárvánnyal összefüggő veszélyhelyzetre irányadó rendeletalkotási jogkört rögzíti, és amelyre maga a Rendelet is visszavezeti a Kormány jogalkotási hatáskörét. E szerint a Kormány „**az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében kihirdetett veszélyhelyzetben – a 21-24. alcímben meghatározott rendkívüli intézkedéseken és szabályokon túl – az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.**”

A Kat. 51/A. § (1) bekezdése szerinti rendkívüli jogalkotási jogkör azonban nem korlátok nélküli. A törvények alkalmazásának felfüggesztésére, a törvényi rendelkezésektől való

eltérésre vagy más rendkívüli intézkedések bevezetésére (a továbbiakban együtt: **Rendkívüli Intézkedés**) két garanciális feltétel mellett van lehetőség:

- egyrészt, a Kat. 51/A. § (1) bekezdése szerint a Rendkívüli Intézkedést az állampolgárok életének, egészségének védelme, személyi-, vagyoni- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében lehet csak bevezetni;
- másrészt, a Kat. 51/A. § (2) bekezdése szerint a Kormány a rendeletalkotási jogkörét „*a szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan – a humánjárvány megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja.*”

A fentiek alapján álláspontunk szerint a Rendelet súlyos alapjogsérelmet valósít meg azzal, hogy az elidegeníthetetlen és sérthetetlen alapjogainkat korlátozza, felfüggeszti. Álláspontunk szerint figyelemmel kell lenni arra, hogy a Rendelet által kiváltott intézkedések szükségesek és arányosak-e, továbbá alkalmasak lehetnek-e a veszélyhelyzet leküzdéséhez, és a normális működés helyreállításához.

A II. cikkben foglaltak vonatkozásában:

Indítványunk kiemeli, hogy az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való joghoz szorosan kapcsolódik az önrendelkezéshez való jog.

A T. Alkotmánybíróság már korai gyakorlatában az emberi méltósághoz való jogot, minden ember veleszületett jogaként, mint általános személyiségi jogot határozta meg. E szerint az emberi méltósághoz való jog, mint általános személyiségi jog olyan szubszidiárius jog, amely minden esetben felhívható az egyén autonómiájának védelmére, ha egyetlen más alapjogra sem lehetséges hivatkozni. A testület gyakorlata szerint az általános személyiségi jog egyes összetevőiként a személyiség szabad kibontakoztatásának jogát, az önrendelkezési jogot, az általános cselekvési szabadságot és a magánszférához való jogot nevezte meg. E szerint az önrendelkezési jogot a T. Alkotmánybíróság az emberi méltóság, így az általános személyiségi jog tartalmi elemeként definiálta és széles körű védelemben részesíti, mint a döntésre képes ember saját teste és sorsa feletti rendelkezési jogát.

Az önrendelkezés joga tehát az emberi méltósághoz való jogból, mint anyajogból ered, amely abszolút jellegű, korlátozhatatlan és minden más jogot megelőző alapjog.

A T. Alkotmánybíróság a **21/1996. (V. 17.) AB határozatban** az emberi méltósághoz való jog és az egyéni kockázatvállalás összefüggéséről általános érvénnyel mondta ki, hogy ha az egyén képes a szabad, tájékozott és felelős a döntésre, vállalhat kockázatot.

A **22/2003. (IV. 28.) AB határozat** megfogalmazta, hogy a testi integritáshoz való jog jelentés tartalma az egészségügyben a következő: „*A betegek emberi méltóságának egyik fontos aspektusa (...) az, hogy az ember semmilyen körülmények között nem válhat eszközzé vagy tárggyá: »Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – a klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá« [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991,297,308.]. A betegek emberi méltóságához való jogából következő másik aspektus a testi integritáshoz való alapjog. »Az emberi méltósághoz való jog tehát magában foglalja az önrendelkezés szabadságához való*

alkotmányos alapjogot csak úgy, mint a személy testi integritásához fűződő alapjogot is» [75/1995.(XII.21.) AB határozat, ABH 1995,376,381.]. A testi integritáshoz való jog az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a betegekre vonatkoztatva azt is jelenti, hogy főszabályként a beteg egyetértése, hozzájárulása nélkül testéhez más nem nyúlhat. (ABH 2003, 235, 266.)”

A fentiekben hivatkozott AB határozat továbbá meghatározta, hogy az emberi méltóság jogának lényege az önrendelkezés, amely a személyiség szabad kibontakoztatására és a személyi szabadság önrendelkezés alapján történő megélésére vonatkozik. Ezzel összefüggésben, ha az állam intézményvédelmi kötelezettségéről beszélhetünk, és ennek alkotmányos megfogalmazására sor kerül, akkor ez az állami kötelezettség nem lehet más, mint az emberi méltóságból következő önrendelkezés biztosítása.

Hivatkozunk továbbá a **39/2007. (VI. 20.) AB határozatra**, ahol az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokra vonatkozóan a T. Alkotmánybíróság szintén hangsúlyozta, hogy: *”Az ember soha nem tekinthető pusztán eszköznek valamilyen közcél eléréséhez – ennek az elvnek különös súlya van az olyan jogi szabályozás esetében, amely alapján közérdekre hivatkozással, megelőző, gyógyító célból oltóanyagot juttatnak az emberek szervezetébe.”*

E körben *„Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a kötelező védőoltásokat intézményesítő és annak feltételeit meghatározó jogi szabályozás a testi integritáshoz való jog korlátozását jelenti. Az állam csak abban az esetben korlátozhatja az alapjogokat, ha a legitim célok védelme más módon nem érhető el. [...] A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni.”*

Az Alkotmánybíróság ebben az esetben tehát az általános személyiségi jog tartalmi elemét képező testi integritáshoz való jogban határozta meg az emberi méltóság lényegét.

Hivatkozni kívánunk továbbá a **24/2014. (VII. 22.) AB határozatban** foglalt, dr. Balogh Elemér alkotmánybíró különvéleményére, akinek az értelmezésében az emberi méltósághoz való jogból levezetett önrendelkezési jog az egészségüggyel kapcsolatos döntések meghozatala vonatkozásában azt jelenti, hogy a beteg az életét, egészségét érintő legfontosabb döntéseket - megfelelő tájékoztatást követően - maga hozza meg a saját értékrendje alapján. Így egyetértett azzal, hogy nem csupán a gyógyíthatatlan beteg életmentő vagy életfenntartó ellátás visszautasítására irányuló döntése képezi az önrendelkezési jogának részét [22/2003. (IV. 28.) AB határozat, ABH 2003, 235, 261.], hanem az egyén autonómiája fejeződik ki az Eütv. 22. §-a által biztosított egészségügyi rendelkezésben is. *„Az önrendelkezési jog tiszteletben tartása az előzetes nyilatkozat körében is megköveteli, hogy az egyén mások számára akár irracionálisnak tűnő döntéseit is - amelyek az ő értékrendjét tükrözik - figyelembe vegyék.”*

A következő analógia is azt bizonyítja, hogy az emberi méltósághoz, és az egészségügyi önrendelkezéshez való jog nem sérülhet.

A T. Alkotmánybíróság a **30/2013. (X.28.) AB határozatában** azt vizsgálta, hogy az Eütv. 247. § (5) bekezdése szerinti felhatalmazás alapján megalkotott Feür. vitatott rendelkezései törvényhozási tárgykörbe tartozó szabályozást tartalmaznak-e. A Feür. 4. § (3) bekezdése azon kritériumok körét és rendszerét határozza meg, amelyek fennállása esetén a fogvatartott egészségügyi ellátása visszautasításával kapcsolatos önrendelkezéshez való joga korlátozható. A T. Alkotmánybíróság értelmezése szerint az emberi méltósághoz való jog egyfajta részjogosítványként magában foglalja az önrendelkezés szabadságához való alkotmányos alapjogot is. Ezen értelmezéssel egyezően az Eütv. az emberi méltósághoz való jogot érvényre

juttató garanciális rendelkezéseket tartalmaz a betegek önrendelkezési joga tekintetében. Deklarálja, hogy a betegek önrendelkezési jogához tartozik – többek között – az egészségügyi beavatkozásokba való beleegyezés és az ellátás visszautasításának joga is. Az egészségügyi önrendelkezési jog érvényesülésének kereteit meghatározó szabályozás esetében tehát az emberi méltósághoz való alapvető jog érintettsége kétségtelen. Vizsgálták ugyanakkor az érintettség azon vetületét, hogy a rendeleti szintű szabályozás kapcsolata az alkotmányos alapjoggal mennyire intenzív, mennyire közvetlen. A T. Alkotmánybíróság a felhívott rendelkezésekkel összefüggésben rámutatott: az indítványozó által támadott, Feür.-ben rögzített szabályok egyértelműen korlátokat szabnak a fogvatartottak egészségügyi önrendelkezési jogának gyakorlásához. Előírásai egyedi struktúráját alkotják meg a korlátozhatóság feltételrendszerének, amely sajátos szempontokon és célokon alapul, ezáltal kijelöli a fogvatartotti egészségügyi önrendelkezési jog érvényesülésének határait. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság leszögezte: nincs olyan jogi eszköz, amely valamely alapjog tartalmát közvetlenebbül és jelentékenyebben befolyásolná, mint érvényesülésének a korlátozása. Mindebből az következik, hogy az emberi méltósághoz való alapjog részjogosítványaként megjelenő egészségügyi önrendelkezési jog korlátozásának eseteit érintően fennáll a törvényi szintű szabályozás alkotmányos követelménye. Megállapítható továbbá az is, hogy ezen követelménnyel ellentétes szabályozást dolgozott ki a jogalkotó akkor, amikor a fogvatartottak egészségügyi önrendelkezési jogát korlátozó rendelkezéseket a Feür. 4. § (3) bekezdésében rendeleti szinten rögzítette.

A vitatott rendelkezésnek az egészségügyi önrendelkezéshez való alapvető jog korlátozását megvalósító jellege miatt a T. Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Feür. 4. § (3) bekezdésének szabályai nem felelnek meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének első mondatából fakadó törvényi szintű szabályozás alkotmányos követelményének, ezért azt a rendelkező részben foglaltak szerint, az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján megsemmisítette.

A fenti eset is azt hangsúlyozza tehát, hogy az emberi méltósághoz való jogot, és az egészségügyi önrendelkezéshez való jogot e mértékben, és ilyen módon nem lehet korlátozni, vagy felfüggeszteni. Jelen Rendelet ugyan speciális, a veszélyhelyzetre tekintettel, azonban álláspontunk szerint meghatározott alapjogok így sem hagyhatók figyelmen kívül.

Bár a Rendelet pro forma nem teszi kötelezővé a védőoltás felvételét, az Alkotmánybíróság a IV/1093/2021. szám alatt egyesített alkotmányjogi panasz ügyben úgy foglalt állást, hogy „Az önrendelkezési jogba történő beavatkozás további formája az, ha a jogalkotó nem *expressis verbis* ír elő valamilyen kötelezettséget, azonban az egyén számára a döntés szabadságát látszólagossá teszi. Ilyen eset lenne az oltásokkal kapcsolatban az, ha *de facto* kényszerítővé tenné a jogalkotó az oltás felvételét az által, hogy az attól való tartózkodás ugyan jogszerű, annak következményei azonban olyan súlyosak, hogy az elzárkózás nem valós lehetőség (például azért, mert a jogalkotó a létszükségletek kielégítését ellehetetleníti).”

Azt nem vitatjuk, hogy egyes, egyéni alapjogot korlátozó intézkedésekre a lakosság közegészségügyi védelme miatt szükség van. Azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy azok az állampolgárok, akik az oltás felvételét nem tartják szükségesnek és nem kívánják felvenni az oltást az egészségügyi önrendelkezéssel élve alappal hivatkoznak arra a tényre, hogy a gyorsított, ún. feltételes forgalomba-hozatali engedélyezési eljárásban kifejlesztett oltóanyagok közép- és hosszú távú mellékhatásai ismeretlenek. Tehát azok felvétele a rendes eljárásban kifejlesztett vakcinákhoz képest fokozott kockázatot és kevesebb biztonságot jelent. Az oltás felvételének *de facto* kötelezővé tétele a testi integritáshoz való jog korlátozását jelenti. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a testi integritáshoz való jog az általános

személyiségi jog alapeleme. Ugyanakkor az emberi méltósághoz való alapjog alanyi oldalát a személyiség testi-lelki integritáshoz való jogként határozta meg.

Összefoglalva a II. cikkbe való ütközés lényegét, az Indítványozók azt sérelmezik, hogy a Rendelet által alkotmányellenes módszerekkel próbálják rábírní őket arra, hogy olyat vállaljanak önként, amely megsérti az emberi méltóságukhoz, és önrendelkezésükhöz való jogukat. Álláspontjuk szerint a Rendelet alaptörvény-ellenes módon az Indítványozók tekintetében döntési kényszerhelyzetet teremt. Továbbá, ahogy korábban az analógiában láthatóan rendeleti szinten nem állta meg a helyét az alapjog korlátozása, úgy jelen helyzetben szintén nem megfelelő a korlátozás bevezetésére választott szabályozási szint, a jogbiztonság és a jogi hierarchia szabályai okán.

A III. cikk (2) bekezdésben foglaltak vonatkozásában:

Az Alaptörvény az emberi méltósághoz való joggal összefüggésben abszolút tilalmakat fogalmaz meg. Ennek értelmében **tilos emberen tájékoztatáson alapuló, önkéntes hozzájárulása nélkül orvosi vagy tudományos kísérletet végezni.**

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya kihirdetéséről szóló **1976. évi 8. törvényerejű rendelet 7. cikke** megállapította, hogy: *„Senkit sem lehet kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó elbánásnak vagy büntetésnek alávetni. Különösen tilos bárkit szabad hozzájárulása nélkül orvosi vagy tudományos kísérletnek alávetni.”*

Az Európa Tanácsnak az emberi lény emberi jogainak és méltóságának a biológia és az orvostudomány alkalmazására tekintettel történő védelméről szóló, Oviedóban, 1997. április 4-én kelt Egyezménye: Az emberi jogokról és a biomedicináról szóló Egyezmény, valamint az Egyezménynek az emberi lény klónozásának tilalmáról szóló, Párizsban, 1998. január 12-én kelt Kiegészítő Jegyzőkönyve kihirdetéséről szóló **2002. évi VI. törvény 5. cikke** értelmében *„Egészségügyi beavatkozás csak azután hajtható végre, ha abba az érintett személy szabadon és tájékozottságon alapuló beleegyezését adta. Ennek a személynek előzetesen megfelelő tájékoztatást kell kapnia a beavatkozás céljáról és természetéről, valamint következményeiről és kockázatairól. Az érintett személy beleegyezését bármikor szabadon visszavonhatja.”*

Előadjuk továbbá, hogy az emberen végzett orvostudományi kutatásokról szóló szabályokat az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: **Eütv.**) VIII. fejezete tartalmazza. Maga a jogszabály meghatározza a kutatás célját, amely a betegségek kórismézésének, gyógykezelésének, megelőzésének és rehabilitációjának javítása, okainak és eredetének jobb megismerése lehet. A kutatás során olyan beavatkozásokat és megfigyelési módokat is alkalmazhatnak, amelyek eltérnek a megszokott egészségügyi ellátás során alkalmazottaktól, illetőleg amelynek során még nem teljesen ismert és kivizsgált hatású tényezőket (hatóanyagok, anyagok, eszközök, eljárások, módszerek, körülmények, feltételek) alkalmaznak. A kutatás további szabályait és szakmai feltételeit az egészségügyi miniszter állapítja meg az Egészségügyi Tudományos Tanács véleményének figyelembevételével. A kutatás kizárólag engedélyezett kutatási terv alapján végezhető, ha a kutatást megelőző vizsgálatok igazolják az alkalmazott tényezők hatásosságát, biztonságosságát és nem létezik más, az emberen végzett kutatáshoz hasonló hatékonyságú eljárás, továbbá a kutatás során a személyt fenyegető kockázatok arányosak a kutatástól várható haszonnal, illetve a kutatás céljának jelentőségével. Szükséges továbbá a kutatás alanyának írásos beleegyezése a kutatáshoz.

A jelen állapot szerint a „védőoltás” beadása előtt alá kell írni a beadványunkhoz is mellékelt „**HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT COVID-19 fertőzés elleni vakcina beadásához**” című dokumentumot. Ebben néhány, egészségügyi állapotra vonatkozó kérdést kell megválaszolni a saját szervezetünk ismeretében. A dokumentum aláírásával az oltakozni kívánó személynek önként szükséges vállalnia, hogy aláveti magát a kísérletnek, tehát az semmiképp sem történhet kötelezés, kényszerítés hatására. A COVID-19 világszerte váratlan helyzetet teremtett, ami az eddigi protokollt némiképp felülírta a tesztfázisok kapcsán. **Álláspontunk szerint azonban a kísérleti fázisban lévő vakcinák esetében jogellenes a kötelezés, hiszen a „kötelezőség” ténye önmagában zárja ki az „önkéntességet”. Kihangsúlyozzuk, hogy a kísérleti vakcina beadásával járó esetlegesen fellépő rövid,- és hosszútávú hatások nem nyilvánosak, nem ismertek.**

Egyebekben megjegyezzük, hogy az *europa.ema.eu* honlapon az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) által jóváhagyott vakcinákról (BioNTech-Pfizer, Moderna, AstraZeneca, Johnson & Johnson) körülbelül 40-70 oldalas tájékoztató dokumentumok állnak rendelkezésre. Az EMA a Sinopharm és a Sputnik-V vakcinákat nem hagyta jóvá, azonban ezekről is találhatunk tájékoztatókat – mint ahogy az összes többről is – az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI) honlapján (*ogyei.gov.hu*), amelyekben részletesen kifejtik a vakcinák jellemzőit. Mindegyiknél megállapítható, hogy **fokozott felügyelet alatt állnak, és tesztfázisban vannak.**

Az Európai Bizottság 726/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá tartozó, emberi felhasználásra szánt gyógyszerkészítmények forgalomba hozatalának feltételekhez kötött engedélyezéséről szóló **507/2006 EK Rendelete** tartalmazza a gyógyszerkészítmények feltételekhez kötött engedélyezési eljárását, annak kritériumait. Ezen rendelet (1) bekezdése fő szabályként rögzíti, hogy egy emberi felhasználásra szánt gyógyszerkészítményt szigorú engedélyezési eljárást követően hoznak forgalomba, azok után, hogy meggyőződtek azok biztonságos voltáról, jó minőségéről és célcsoporton belüli hatásosságáról. Feltételhez kötött engedélyezés esetén azonban ezen adatok hiányosak. A rendelet rögzíti ugyan, hogy a közegészségügyi előnyöknek ellensúlyozniuk kell az adatok nem teljeskörű voltából származó kockázatot, de az egyén számára fennáll a kockázat továbbra is, amelyet nem lehet figyelmen kívül hagyni, amikor kötelezővé tesznek egy gyógyszerkészítményt. Az (S) bekezdés szerint *„a jogosult köteles az előny-kockázat viszony pozitív voltát igazoló, valamint a termék minőségével, biztonságával, hatásosságával kapcsolatban felmerülő bármely kérdést tisztázó vizsgálatokat végezni, illetve azokat kezdeményezni”.*

Jelen körülmények között is folynak tisztázó vizsgálatok a termék minőségével, biztonságával, hatásosságával kapcsolatban. A feltételes engedély egy évre szól, amely megújítható, végleges engedéllyé változtatható vagy egy év elteltével megszűnik, amennyiben egyik sem valósul meg az előbbiek közül. Tehát bizonytalan, hogy ezen oltóanyagoknak mi lesz a sorsa hosszútávon, s ez mérlegelésre készteti az Indítványozókat. A (10) bekezdés szerint a betegeteket és az egészségügy szakembereket világosan tájékoztatni kell az engedély feltételekhez kötött jellegéről és az erre vonatkozó információt egyértelműen szerepeltetni kell a gyógyszerkészítmény alkalmazási előiratában és a betegtájékoztatón egyaránt. A fentiekből is az következik, hogy a SARS-Cov2 elleni oltóanyag **NEM** végleges, hanem csupán feltételekhez kötött engedéllyel rendelkezik, a felhasználókat kifejezetten tájékoztatni kell erről a tényről és ezt mérlegelve szabadon kell eldönteniük, hogy kérik-e az oltóanyagot. A COVID-19 oltásokra vonatkozó klinikai vizsgálatok még folyamatban vannak, így aki az oltás beadásához hozzájárul, az tudományos kísérletben/kutatásban vesz részt, amelyről a fentiek értelmében szabadon, kényszerítől mentesen szükséges határoznia.

A fentiek kapcsán előadjuk, hogy emberi méltóságukat sértőnek tartjuk a hozzájáruló nyilatkozat saját magunk általi aláírását is. Véleményünk szerint ez esetben annak kellene vállalnia a felelősséget, aki kötelezést a Rendeletben elrendelte.

Álláspontunk szerint a Kormány Rendeletbe foglalt intézkedésének alkalmassága nem igazolt, hiszen még egy jelenlegi állapotot tükröző összesített statisztika sincs arról, hogy az „oltás működik”, illetve, hogy mely vakcinával milyen szintű hatékonyság, védelem mutatható ki, érhető el (figyelemmel az újabb és újabb variánsokra). A *koronavirus.gov.hu* honlapon már megjelent az ajánlás, miszerint azon 18 év feletti személyeknek, akik már több mint 4 hónapja oltakoztak, javasolt az ismétlő oltás felvétele. **Az ismétlő oltás az ajánlás szerint, azért fontos, mert a védőoltás után kialakuló védettség - minden vakcina esetében - néhány hónap elteltével gyengül.**

A fentiekre tekintettel a kötelező vakcinafelvétel elrendelése - mint intézkedés - Alaptörvényellenes állapotot hoz létre. Nincsenek tehát igazolható indokok sem, amelyek miatt az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseibe foglaltakat a Rendelet figyelmen kívül hagyhatná.

A XV. cikk (2) bekezdésben foglaltak vonatkozásában:

A T. Alkotmánybíróság 6/2018. (VI.27.) AB határozata szerint „*a legtöbb alapjogsértés vizsgálható az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése alapján, mivel eszerint az alapjogokat mindenféle faji, szín szerinti, nemi, fogyatékoság szerinti, nyelvi, vallási, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti megkülönböztetés nélkül biztosítani kell mindenkinek. Az alapjogok esetében ugyanakkor az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésben mérvadó a korlátozhatóságuk tekintetében, és elsődlegesen az garantálja, hogy az alapjogok biztosításában ne lehessen ilyen megkülönböztetést alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy nem fogadható el szükségesnek olyan alkotmányos cél, amely diszkriminációt valósít meg, és arányosnak az olyan korlátozás, amely diszkriminatív helyzetet eredményez. (Indokolás [39])*”

A Rendelet egymással összehasonlítható jogalanyokat különböztet meg anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Jelen esetben a foglalkoztatottak tekintetében az „oltottak és az „oltatlanok” között tesz különbséget, mivel a határidőre történő oltakozás elmaradása esetén a munkáltató az „oltatlan” foglalkoztatottakat meghatározott időre fizetés nélküli szabadságra küldi (kvázi ideiglenesen megfosztja a munkavégzési jogától, és felmenti a munkavégzési kötelezettsége alól), majd a meghatározott idő eltelté után megszünteti a jogviszonyt is, amennyiben a „védőoltást” addig nem vette fel, vagy a Rendelet hatálya ilyen formában még akkor is fennáll. Ezzel hátrányos megkülönböztetésben részesül az „oltatlan” foglalkoztatott, mivel a jelenleg két oltással rendelkező foglalkoztatottak jogosultak a szerződésük szerinti munkavégzésre, míg az oltással nem rendelkező foglalkoztatottak már nem. Úgy véljük, hogy a munkahelyen azon az alapon nem lehet különbséget tenni, hogy az egyik csoport vállalja a kutatásban való részvételt, és a vakcinával esetlegesen felmerülő kockázatokat, a másik pedig nem.

Hangsúlyozzuk, továbbá, hogy a jelenleg is hatályos **60/2021. (II. 12.) Korm. rendelet** a koronavírus elleni védettség igazolására nem kizárólag a Magyarországon engedélyezett és a lakosság oltására felhasznált COVID-19 oltóanyagokkal való beoltottságot fogadja el, hanem elismeri a megfertőződés után kialakult immunválaszt is. Tehát pozitív IgG ellenanyag teszt esetében határozott időre (4 hónap) szóló védettségi igazolványt állítanak ki. Megjegyezzük, hogy a gyakorlatban ez a lejárat után annyi alkalommal igényelhető újra, ahányszor az egyén

szervezetének ellenanyag szintje pozitív eredményt mutat. Továbbá megjegyezzük, hogy a támadott Rendelet nem ismeri el a határozott időre kiállított védettségi igazolvánnyal rendelkezőket, valamint a szintén labor által kimutatott T-sejtes immunitással rendelkezőket sem, hiszen a gyakorlatban előfordul az is, hogy az illető szervezete ellenanyagot már nem termel, azonban a T-sejtes immunválasz alapján az immunrendszere hosszú távra sejt szintű védettséggel rendelkezik. Érdekes jelenség, hogy ez utóbbi esetben még védettségi igazolvány sem állítható ki.

Előfordul továbbá az is, hogy az illető a betegsége alatt „fals” negatív PCR, vagy gyorseszteszt eredményt tud felmutatni (ez kerül az *eeszt.gov.hu* nyilvántartásába), azonban a betegséget követő Igg ellenanyag tesztje már pozitív, tehát ez azt jelenti, hogy átesett a COVID-19 vírushatározáson. Így azonban nem jogosult az Unió Digitális Covid igazolvány alapján lehetséges gyógyultsági igazolvány, vagy tesztingazolvány kiállítására, amely jelen Rendelet alapján is mentességet jelentene meghatározott időre a „védőoltás” felvétele alól. Észrevételezzük továbbá, hogy látszólag a „genetikai védettség” ténye még a szakembereket sem foglalkoztatja igazán.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a társadalom ezen részét - indokolatlanul - teljes mértékben figyelmen kívül hagyják, ezen személyek beazonosítása jelenleg elhanyagolt.

A Rendelet álláspontunk szerint diszkriminatív, mivel a fentiekben kifejtettek szerinti pozitív ellenanyag szint alapján kiállított határozott idejű védettségi kártyával rendelkező, a T- sejtes immunitással, és az esetlegesen genetikai alapú védettséggel rendelkező foglalkoztatottakat joghátrányban részesíti, és alapjogait sérti az oltás által "immunitást" szerzett foglalkoztatottakkal szemben. Ráadásul ilyen alapon a Rendelet mentességet sem biztosít az oltás felvétele alól. Csupán a Rendelet 2§ (5) bekezdésében foglalt igazolásokat fogadják el, az ellenanyag szint alapján megigényelhető határozott idejűeket nem.

Ellentmondásosnak tartjuk továbbá azt is, hogy a jelen állapot szerint az antitesttel rendelkezők a határozott időre kiállított védettségi igazolvánnyal zenés-táncos tömeg rendezvényeken és egyéb védettségi igazolvánnyal látogatható programokon, eseményeken részt vehetnek, de az állami szférában a munkavégzésre már nem jogosultak a Rendelet alapján.

A fentiek szerint megállapítható, hogy a Rendelet diszkriminatív, mert hátrányos helyzetbe hozza mindazokat a foglalkoztatottakat, akik nem oltakoznak, továbbá azokat is, akik igazolni tudják, hogy rendelkeznek megfelelő számú antitesttel (és ezáltal jogosultak védettségi igazolvány igénylésére), T-sejtes immunitással vagy genetikai védettséggel.

XVII. cikk (3) bekezdésben foglaltak vonatkozásában:

Az Alaptörvény a munkavállalói jogok között elismeri, hogy minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát, méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

Tekintettel arra, hogy a Rendelet a testi integritáshoz és a testi egészséghez fűződő jogunkat aránytalan mértékű joghátrány kilátásba helyezésével a munkáltatón keresztül kényszerűen korlátozni próbálja, így sérül az emberi méltóságunk alanyi oldala és olyan munkafeltételeket teremt, amelyek az emberi méltóságunkon és az egészségünkön túl veszélyeztetik a biztonságunkat is.

Megjegyezzük, hogy az Eütv. 57.§ (2) bekezdés b) pontja szerint a miniszter rendeletben határozza meg azokat a fertőző betegségeket, amelyek esetében megbetegedési veszély esetén kötelező védőoltás elrendelésének van helye. A panasszal érintett Rendeletet nem az illetékes miniszter adta ki, amelynek valószínűsíthető indoka az, hogy a vakcinák még nem kerültek törzskönyvezésre, tehát arra nem is lehetne kötelezni.

Előadjuk továbbá, hogy a Nemzeti Adó-és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény 10. §-a a személyiségi jogok védelme kapcsán ekként rendelkezik:

„(1) Az e törvény hatálya alá tartozók személyiségi jogait tiszteletben kell tartani.
(2) A foglalkoztatott személyiségi joga akkor korlátozható, ha a korlátozás a közszolgálat rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és a cél elérésével arányos.”

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: **Mt.**) 9.§ (2) bekezdése pedig meghatározza, hogy „A munkavállaló személyiségi joga akkor korlátozható, ha a korlátozás a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és a cél elérésével arányos. A személyiségi jog korlátozásának módjáról, feltételeiről és várható tartamáról, továbbá szükségességét és arányosságát alátámasztó körülményekről a munkavállalót előzetesen írásban tájékoztatni kell.”

Egyebekben észrevételezzük, hogy a fizetés nélküli szabadságot az eddigiekben minden esetben a munkavállaló kérésére, a munkáltató jóváhagyásával lehetett elrendelni. A jelen Rendelet ezt is felülírja, hiszen ezen esetben a foglalkoztatott nem teljesítése esetében a munkáltató rendeli el, egy éves időtartamra. Ezen időtartam kapcsán azonban szintén felmerülhetnek kérdések, egyrészt, hogy bizonyosan fenn fog-e állni a Rendelet hatálya erre az időre, másrészt, hogy milyen szabályok lehetnek irányadók ekkor, a foglalkoztatott egyéb kereseti lehetőségeire (pl. EFO, E.V.) vonatkozóan.

A Kormány a törvényeket figyelmen kívül hagyva Rendelete útján alaptörvény-ellenesen, és a legalapvetőbb emberi jogainkat sértő módon a munkáltatói jogkör gyakorlójára hárítja a kísérleti vakcina felvételére való kötelezést akként hogy, adott esetben **a szervezeti teljes átoltsági mértéket, az ügyféltérben, és a nem ügyféltérben lévők átoltsági mértékét, és a határozott idejű védettségi igazolvánnyal rendelkezők arányát meg sem vizsgálta, vagy, ha fel is mérte, azt indokolatlanul negligálta.** Úgy véljük tehát, hogy e körben a szigorú intézkedés nem az adott helyzet által megkövetelt mértékű, nem feltétlenül szükséges mértékű, nem a céllal arányos, és nem tiszteli a legalapvetőbb jogainkat sem.

Az, hogy a foglalkozás gyakorlásának feltételévé tették a „védőoltás” meglétét, alapjogi problémát okoz. Az Alaptörvény mindenki számára adottnak tételezi azt a lehetőséget, hogy maga döntsön arról, mely hivatás gyakorlásával kívánja – a megfelelő ismeretek birtokában, a hivatás gyakorlásához szükséges feltételek teljesítése mellett – képességeit kibontakoztatni és a megélhetéshez szükséges javakat elérni. Jogellenesnek tartjuk azt, hogy mindez azért kerül megkérdőjelezésre az adott munkahelyen, mert a foglalkoztatott nem vállalja a COVID-19 ellen kifejlesztett feltételes engedéllyel rendelkező vakcina felvételét.

E körben felmerülhet az is, hogy a foglalkoztatott a kötelezés hatására változtat a véleményén, és végül kénytelen hozzájárulni a vakcina-felvételhez, hiszen a jelenlegi munkahelye fontos számára a megélhetés, a munkaközösség, a szakmai fejlődés, elismerés és előremenetel szempontjából.

Ellenkező esetben azonban álláspontunk szerint a „védőoltás” felvételének elmulasztásához fűzött joghátrányok olyan súlyú anyagi és erkölcsi következményekkel járnak, amelyek egyáltalán nincs arányban a pandémia visszaszorításának céljával.

A foglalkoztatott továbbá dönthet úgy is, hogy inkább a magánszférát választja, és egy olyan munkahelyet keres, ahol a munkavégzésnek nem feltétele a „védőoltás”.

A szabályozás tehát méltatlan helyzetet teremthet mind a munkáltató, mind a foglalkoztatott oldalán. Az esetleges munkaerő kiesés a munkáltatót is hátrányosan érintheti a gyakorlatban.

Indítványozók e körben sérelmezik, hogy annak ellenére, hogy a munkavégzésre alkalmasak, jelenlegi munkájukkal elégedettek, méltatlan módon „megfosztják” őket a munkától akkor, ha nem kívánnak részt venni a kutatásban és nem veszik fel a „védőoltást”. V. sz. Indítványozó különösen sérelmezi, hogy a 20 éve fennálló munkaviszonyát a Rendelet által e módon megkérdőjelezzük, annak ellenére, hogy megbecsült foglalkoztatottnak minősül az intézményben.

Összefoglalva, álláspontunk szerint a Rendelet szabályai a fenti pontokban részletesen kifejtett Alaptörvényi rendelkezéseknek nem felelnek meg, különös tekintettel arra, hogy a kísérleti vakcinák hatásosságának, biztonságosságának bizonyítottsága hiányos, és egyelőre nem igazolható az sem, hogy a veszély leküzdésére, végleges elhárítására alkalmas lenne. Jelen állás szerint úgy véljük, hogy az alapjogokat korlátozó szigorú szabályok (kötelező „védőoltás”) nem állnak arányban és nincsenek alátámasztva a veszélyhelyzettel szembeni hatékony védekezés jegyében, hiszen sajnos jelenleg is aggasztó a járványhelyzet Magyarországon. Annak ellenére, hogy a *koronavirus.gov.hu* adatai szerint 2021. november 17-i nappal a beoltottak száma: 6.008.226 fő.

Álláspontunk szerint a veszélyhelyzet idején sem megengedett, hogy egyes alapjogokat nagyobb mértékben korlátozzanak, mint amennyire a rendkívüli körülmény indokolja. Azt pedig rendkívül súlyosnak tartjuk, hogy a jelenleg tesztfázisban lévő vakcinák felvételére való kötelezés úgy próbálja felülírni a saját testünk és szervezetünk feletti rendelkezéshez való jogot, hogy mindeközben – a kötelezettség nem teljesítése esetén a munkahely vonatkozásában – joghátrányt helyez kilátásba. A Rendelet nem tartja tiszteletben a sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainkat. Hangsúlyozzuk tehát, hogy a jelen Rendelet - amelynek hatályon kívül helyezését kérjük - túlzottan nagy horderejű döntés meghozatalára sarkallja az állami szférában foglalkoztatottakat.

Nem vitatjuk a fokozódó járványhelyzet súlyosságát, azonban álláspontunk szerint számos alternatív megoldás is létezik, amely a fertőzés elleni védekezést segítené elő az állami szférában is, pl. a heti szintű munkahelyi gyorsesztesztelés, rotációs távmunkavégzési lehetősége, beltéri maszk használat. Továbbá sérelmezzük, hogy a Rendelet nincs figyelemmel azon személyekre, akik határozott időre szóló védettségi igazolvánnyal rendelkeznek, annak ellenére, hogy egyebekben Magyarországon ez a fajta kártya is használható, és elfogadott.

Az előzőekben kifejtett indokok alapján álláspontunk szerint a Rendelet aránytalanul és ésszerűtlenül korlátozza emberi alapjogainkat, ezért a rendelkezései Alaptörvénybe ütköznek.

III.

III. 1. EGYÉB NYILATKOZATOK

Az Abtv. 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel nyilatkozunk arról, hogy az alkotmányjogi panasz indítványunkkal összefüggésben személyes adataink nyilvánosságra hozatalához nem járulunk hozzá.

A fentiekben kifejtett indokainkra figyelemmel kérjük, hogy a kérelmünknek helyt adni szíveskedjenek.

Tisztelettel kérjük továbbá, hogy a Rendeletben megállapított rövid határidőkre tekintettel a panaszunkat soron kívüli eljárásban elbírálni szíveskedjenek.

Bízva segítő közreműködésükben.

Tisztelettel:

Mellékletek:

- I. sz. Indítványozó szolgálati jogviszonyáról szóló dokumentuma, személyi igazolványa, és lakcímkártyája
- II. sz. Indítványozó szolgálati jogviszonyáról szóló dokumentuma, személyi igazolványa, és lakcímkártyája
- III. sz. Indítványozó szolgálati jogviszonyáról szóló dokumentuma, személyi igazolványa, és lakcímkártyája
- IV. sz. Indítványozó szolgálati jogviszonyáról szóló dokumentuma, személyi igazolványa, és lakcímkártyája
- V. sz. Indítványozó jogviszonyáról szóló dokumentuma, munkáltatói igazolása, személyi igazolványa, és lakcímkártyája
- VI. sz. Indítványozó jogviszonyáról szóló dokumentuma, személyi igazolványa, és lakcímkártyája
- Hozzájáruló nyilatkozat Covid-19 fertőzés elleni vakcina beadásához c. dokumentum

